

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลตะเคียน
อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

FACTORS WITH RELATIONSHIP TOWARDS PERFORMANCE OF PUBLIC
HEALTH VOLUNTEERS, TAKIEN SUB DISTRICT, DANKHUNTHOD DISTRICT,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

¹เตือนใจ เนขุนทด ²ดร.สาทิส ฮวบเจริญ

Tieanjai Nae-khunthod¹ Dr. Sathid Huebjareon²

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

E-Mail : ae.chatchai47@gmail.com

²อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วันที่รับบทความ (Received) 9 สิงหาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 21 กันยายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 ตุลาคม 2565

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับค่านิยมทางจริยธรรมสิ่งจูงใจ การสนับสนุนทางสังคม และการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจาก อาสาสมัครสาธารณสุข ในตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมดจำนวน 108 คน เป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .897 แล้วนำมาวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้ววิเคราะห์หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของ Pearson's Correlation สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับ ม.1 – ม.6 และมีสถานภาพสมรสแล้ว โดยมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และมีระยะเวลาการเป็น อสม. 4 - 6 ปี 2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง โดยด้านค่านิยมทางจริยธรรม

เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งสนับสนุนทางสังคม และด้านสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3. การวิเคราะห์ระดับเพื่อศึกษาระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยงานควบคุมและป้องกันโรค เป็นงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ งานคุ้มครองผู้บริโภค งานอนามัยแม่และเด็ก งานสุขศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและงานโภชนาการ ตามลำดับ ส่วนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันเป็นงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านค่านิยมทางจริยธรรม ด้านสิ่งจูงใจ ด้านการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานสูงสุด และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในตัวแปรปัจจัยในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านค่านิยมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน อาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ABSTRACT

The study of Factors related to work performance of public health volunteers, Takian Subdistrict, Dan Khun Thot District Nakhon Ratchasima Province The objectives of the study are as follows: 1) to study at the ethical values, incentives social support and operation of public health volunteers, Takian Subdistrict, Dan Khun Thot District Nakhon Ratchasima Province. Nakhon Ratchasima Province The researcher conducted a study and collected data from public health volunteer in Tambon Takhian Dan Khun Thot District Nakhon Ratchasima Province, a total of 108 people were the population in this study. The questionnaire was used with a confidence level of .897 and analyzed the statistics with a computer program. To analyze the descriptive statistics, including percentage (Percentage), mean (Mean:) and standard deviation (Standard Deviation: S.D.) and then analyze factors that are related to the performance of health volunteers. by using statistics to find the correlation coefficient (Correlation) of Pearson's Correlation can be summarized as follows.

1. The results of general data analysis of the respondents found that most of the health volunteers were female. who are aged 51 years and over, have education in Mattayom 1 - Mathayom 6 and are married Most of them are engaged in agriculture and have a period of 4 - 6 years as a village health volunteer. 2. The results of the level analysis of factors affecting the performance of public health volunteers in Ta Khian Subdistrict, Dan Khun Thot District. Nakhon Ratchasima Province found that overall in all aspects high level by ethical values It is the side with the highest average.

followed by social support and incentives for performance were the lowest averages. 3. Level analysis to study the performance level of public health volunteers in Takian Subdistrict, Dan Khun Thot District. Nakhon Ratchasima Province found that the overall picture was high. by disease control and prevention work It was yesterday with the highest average. followed by Consumer Protection Maternal and child health, health education, had the same average values, and nutrition, respectively. Immunization was the lowest average. 4. An analysis of factors related to the performance of public health volunteers in Ta Khian Subdistrict, Dan Khun Thot District. Nakhon Ratchasima Province found that the ethical values Incentives social support There was a positive relationship with performance. with statistical significance at the .01 level, with social support having the highest relationship with performance And the results of the intra-variable analysis of operational factors revealed that the ethical values had the most positive correlation with social support. with statistical significance at the 0.1 level

Keyword: performance, public health volunteer, Takian Subdistrict, Dan Khun Thot District Nakhon Ratchasima Province

บทนำ

สุขภาพดีถ้วนหน้า (Health For All = HFA) หมายถึง ประชาชนทุกคนทุกกลุ่มอายุ ทุกกลุ่มอาชีพจะมีสิทธิมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพของทุกคนเท่าเทียมกันในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาตนเองให้ปราศจากโรคและความพิการ และได้รับประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นธรรม ทำให้เกิดประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ อีกทั้งขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่จะต้องเป็นชีวิตที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมเศรษฐกิจและสังคมที่เขาอาศัยอยู่อย่างเต็มที่ ในการนี้ประชาชนทุกคนต้องได้รับการบริการสาธารณสุขที่จำเป็นโดยเฉพาะบริการสาธารณสุขที่สามารถลดการเกิดโรคและลดความรุนแรงของโรคต่าง ๆ ทั้งบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ บริการด้านป้องกันโรค บริการรักษาพยาบาลและบริการฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งการที่ประชาชนจะมีสุขภาพดีถ้วนหน้าได้ จะต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือตนเองในเรื่องสุขภาพ ประชาชนต้องได้รับสิทธิในการที่จะเรียนรู้วิธีและมีความสามารถในการที่จะดูแลสุขภาพ เพื่อที่จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ภายในครอบครัวหรือชุมชน กลวิธีนี้เรียกว่า “ การสาธารณสุขมูลฐาน “ (Primary Health Care =PHC) โดยมีบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชน ให้เป็นตัวแทนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขของหมู่บ้าน ที่เรียกว่า อาสาสมัครสาธารณสุข หรืออสม.ซึ่งจะได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด มีบทบาทในการดูแลสุขภาพ เพื่อนบ้าน ละแวกใกล้เคียง ประมาณ 8 -15 หลังคาเรือน อสม.จะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ จากกระทรวงสาธารณสุขตามสิทธิที่กำหนดไว้ ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ผลิตอสม.กระจายครอบคลุมทั่วประเทศมีจำนวน 653,262 คน

อสม.ได้มีผลงานปรากฏร่วมกับประชาชนในชุมชน กลุ่มผู้นำต่าง ๆตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุน อย่างชาญฉลาดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในด้านสุขภาพของ

ประชาชน จัดได้ว่ากระทรวงสาธารณสุข ได้เป็นผู้ริเริ่มให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพของตนเองและชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกของการเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้อีกด้วย ค่านิยมในการดูแลสุขภาพของประชาชนเปลี่ยนแปลงในทางที่ใส่ใจ ให้ความสำคัญกับสุขภาพ มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีกิจกรรมพัฒนาที่ประชาชนทำร่วมกัน และจัดได้ว่าเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการกระจายอำนาจของรัฐสู่ท้องถิ่น การพัฒนาที่เกิดขึ้นในรูปแบบนี้จะนำไปสู่การพัฒนามั่นคง ยั่งยืน และไปสู่ความเป็นชุมชนที่เข้มแข็งต่อไปได้ จึงเป็นการทำงานเชิงรุกในชุมชน ที่มีผลคุ้มค่ากับการลงทุนของรัฐแม้ว่าการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้มีการพัฒนามาเป็นเวลาอันยาวนาน แต่พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมยังไม่เด่นชัด จากการประเมินในหลายกรณียังพบว่า เครือข่ายพื้นฐานที่สร้างมา เพื่อพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน รวมถึงบุคลากรคืออาสาสมัครสาธารณสุขกองทุนต่าง ๆ และอื่น ๆ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเชิงคุณภาพเท่าที่ควร (สุพจน์ จิตสงวนสุข 2563 :3)

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข อันจะนำไปสู่ความสำเร็จนั้นควรมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง และเมื่อแนวคิดงานสาธารณสุขมูลฐาน มีความสอดคล้องกับการศึกษาสาขาจิตวิทยาชุมชน คือ ให้ความสำคัญภาวะความเป็นอยู่ที่ดีของคนในสังคม ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำความเข้าใจในสภาพแวดล้อมที่ดำรงอยู่ พยายามใช้ความเข้าใจนั้นพัฒนาคน และสังคมให้มีสมรรถภาพ รวมถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กานดา พุพุด, 2563 :12-13) การมองสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาสาสมัครสาธารณสุขและระบบงานสาธารณสุขในสังคมไทย จึงเป็นการให้ความสำคัญระบบสุขภาพทั้งด้านตัวบุคคล สภาพแวดล้อม และระบบสังคมที่ประชาชนเกี่ยวข้องอยู่ ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ว่าในด้านตัวบุคคลนั้น ผู้ที่ขึ้นอาสาเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยค่านิยมทางจริยธรรม ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน ของอาสาสมัครสาธารณสุข ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางการช่วยเหลือ สนับสนุน อสม.หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการพัฒนาคุณภาพของอาสาสมัครสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุขอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับ ค่านิยมทางจริยธรรมสิ่งจูงใจ การสนับสนุนทางสังคม และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานในการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา และ พื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงสถิติ ผู้ศึกษาจึงได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้

1. ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง

2. ระดับสิ่งจูงใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง
3. ระดับการสนับสนุนทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง
4. ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง
5. ปัจจัยด้านค่านิยมทางจริยธรรม สิ่งจูงใจและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 108 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย
 - 1) ปัจจัยค่านิยมทางจริยธรรม (Moral values)
 - 2) ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจ (Incentives)
 - 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (Social support)
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
3. ขอบเขตด้านเวลา
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีทางการวิจัย โดยใช้ระยะเวลาทำการศึกษาใน เดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน 2564

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับ อาสาสมัครสาธารณสุข ในตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาใช้ประชากรทั้งหมดเป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล เป็นคำถามปลายเปิด ให้เติมคำลงในช่องว่าง จำนวน 6 ข้อ ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) การศึกษา
- 4) สถานภาพ
- 5) อาชีพหลัก
- 6) ระยะเวลาที่เป็น อสม.

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านค่านิยมทางจริยธรรม ด้านแรงจูงใจ และ ด้านการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 30 ข้อ

เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์และความหมายของคำถาม ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 ข้อ

เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์และความหมายของคำถาม ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับมาก
3	หมายถึง	มีระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับน้อย
1	หมายถึง	มีระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา และสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการศึกษา (conceptual framework) ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบตรวจรายการ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 การนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ มาปรับปรุงอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8974

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลศึกษาต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ในตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นประชากรศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จำนวน 108 คน ด้วยตนเองและทีมงาน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบและตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาครั้งนี้ การทำการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) ตามแนวทางวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ได้รับแบบสอบถามที่มีความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล จำนวน 108 ฉบับของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด

2. แปลงข้อมูลที่ได้ในแบบสอบถามเป็นรหัสตัวเลข (Code) ตามคู่มือที่เตรียมไว้ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3. นำข้อมูลในรูปของรหัสไปบันทึกในคอมพิวเตอร์แล้วทำการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในด้านคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล และหาระดับค่านิยมทางจริยธรรม สิ่งจูงใจ การสนับสนุนทางสังคม และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยแปลผลและนำเสนอในรูปแบบตาราง

ผู้ศึกษาได้กำหนดช่วงการแปรผลค่าเฉลี่ยของข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยตัวกำหนดช่วง (Interval) เท่ากับ 1.33 ซึ่งแบ่งช่วงของการแปลผลออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.68 – 5.00	หมายถึง มีระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.67	หมายถึง มีระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง มีระดับต่ำ

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของ Pearson's Correlation

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่มีอายุอยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับ ม.1 – ม.6 และมีสถานภาพสมรสแล้ว โดยมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และมีระยะเวลาการเป็น อสม. 4 - 6 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง โดยด้านค่านิยมทางจริยธรรม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งสนับสนุนทางสังคม และด้านสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ระดับเพื่อศึกษาระดับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยงานควบคุมและป้องกันโรค เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ งานคุ้มครองผู้บริโภค งานอนามัยแม่และเด็ก งานสุขศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและงานโภชนาการ ตามลำดับ ส่วนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันเป็นงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านค่านิยมทางจริยธรรม ด้านสิ่งจูงใจ ด้านการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานสูงสุด และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในตัวแปรปัจจัยในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านค่านิยมจริยธรรมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ผลการสมมติฐานในการศึกษา

สมมติฐานข้อที่ 1 ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับค่านิยมทางจริยธรรมของอาสาสมัครสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับสูง จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 2 ระดับสิ่งจูงใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับสิ่งจูงใจของอาสาสมัครสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับสูง จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 3 ระดับการสนับสนุนทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการสนับสนุนทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับสูง จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 4 ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับสูง จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 5 ปัจจัยด้านค่านิยมทางจริยธรรม สิ่งจูงใจ และการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมปัจจัยด้านค่านิยมทางจริยธรรม สิ่งจูงใจและการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษามีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยสูงทุกด้าน ผู้ศึกษาได้ยกตัวอย่างเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยด้านสูง 3 ข้อ มาอภิปรายผลดังนี้ดังนี้

1.1 เรื่องในการทำงานอาสาสมัครฯ.ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนและให้กำลังใจจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นั้นเป็นเพราะว่า การดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นการทำงานจิตอาสาที่ช่วยงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ประชาชน ได้รับการดูแลสุขภาพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุข และสามารถเข้าถึงบริการ ซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะคอยเป็นที่เลี่ยงและคอยสนับสนุนพร้อมทั้งให้กำลังใจตลอดเวลา เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2 เรื่องบุคคลในครอบครัวแสดงความชื่นชมเมื่อข้าพเจ้าทำงานอาสาสมัครฯ.ได้เกิดผลสำเร็จ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมา เนื่องจากงานอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นงานจิตอาสา ที่ต้องเสียสละเวลาและคอยดูแลสุขภาพประชาชนซึ่งเป็นญาติ พี่น้องกันส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นงานที่มีแต่ให้ประโยชน์ต่อชุมชน เมื่องานประสบความสำเร็จส่งผลให้เป็นความภาคภูมิใจของทุกคนในครอบครัว ซึ่งคอยเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา

1.3 เรื่องข้าพเจ้าช่วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานพัฒนาหมู่บ้านด้วยความเต็มใจ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมาอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเพราะงานอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เปรียบเสมือนผู้ช่วยหมอ ซึ่งมีความภาคภูมิใจในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นอย่างมากเพื่อดูแลคนในครอบครัว ญาติพี่น้องของตน ประกอบกับ งานอาสาสมัครเป็นงานจิตอาสาที่ต้องเสียสละด้วยความเต็มใจอยู่แล้ว โดยไม่มีค่าตอบแทน

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอ ด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 ข้อ ดังนี้

2.1 เรื่องเบียดประชุมทำให้ข้าพเจ้าขยันทำงานอสม.มากขึ้น เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นั้น เป็นเพราะ อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานด้วยจิตอาสา ทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน แต่ในบางครั้ง ติดธุระส่วนตัว หรือต้องทำงานประจำ ซึ่งไม่ได้ใช้เวลาทั้งหมดในการดำเนินชีวิตประจำวันในการทำงาน อาสาสมัคร จึงส่งผลทำให้เบียดประชุมไม่มีผลต่อการทำงาน

2.2 เรื่องการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งครอบครัว ทำให้ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานในหน้าที่ อย่างเต็มที่ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา นั้นเป็นเพราะว่าปัจจุบันประชาชนทุกคนได้รับสิทธิ รักษาพยาบาลฟรี โดยเป็นสวัสดิการของรัฐบาลที่ให้ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันอยู่แล้ว จึงไม่มีผลต่อ การทำงานอาสาสมัครสาธารณสุข

2.3 เรื่องเมื่อมีปัญหาในการทำงานอสม. ข้าพเจ้าสามารถขอคำปรึกษา แนะนำจากผู้นำ ชุมชนได้ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาอีกด้าน นั้นเป็นเพราะว่า ผู้นำชุมชนไม่มีความรู้และ ประสบการณ์ในเรื่องสาธารณสุขพอที่จะให้คำปรึกษาได้ ส่วนใหญ่จะขอความช่วยเหลือในด้านการ ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว การเตรียมคนมากกว่า การที่จะให้บริการด้านสาธารณสุขจึงทำให้ เรื่องนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำ

3. ผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัด นครราชสีมา ผู้ศึกษามีประเด็นขออภิปรายผล เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยด้านสูง 3 ข้อ ดังนี้

3.1 เรื่องแจ้งข่าวการระบาดของโรค (ไข้เลือดออกตาแดง อุจจาระร่วง)ให้เพื่อนบ้านในเขต รับผิดชอบได้รับรู้อย่างทันต่อเหตุการณ์ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นั้นเป็นเพราะ อาสาสมัคร สาธารณสุขทุกคนมีหน้าที่แจ้งข่าวการระบาดของโรคซึ่งเป็นหน้าที่หลักลำดับแรก ประกอบกับ อาสาสมัครสาธารณสุขจะรับผิดชอบละแวกบ้านของตนเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นญาติ พี่น้อง ลูก หลาน ของ ตนเอง จึงทำให้เรื่องการแจ้งข่าวร้ายต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูง

3.2 เรื่องแจ้งข่าวการจำหน่ายอาหารและยาในชุมชน ที่ไม่มีการควบคุมอย่างถูกต้องให้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้รับรู้ เป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมา เป็นเพราะ หน้าที่ของอาสาสมัคร สาธารณสุข อีกด้านคือ งานคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งมีหน้าที่เฝ้าระวังการจำหน่ายอาหาร ยา และสาร ระเหย รวมทั้งตรวจหาสารปนเปื้อนในอาหารสด ในชุมชนหรือละแวกบ้านของตน ซึ่งมีประสิทธิภาพใน การทำงานสูง เนื่องจากร้านค้าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าของ ญาติ พี่ น้อง หรือคนรู้จัก จึงสามารถพูดคุยถึงภัยที่ตามมาจากอาหารและยาอันตรายที่ต้องควบคุมต่างๆ

3.3 เรื่องเมื่อเกิดการระบาดของโรค ได้แนะนำผู้ปกครองให้นำเด็กที่มีไข้ขึ้นสูงไปตรวจ อย่างละเอียดที่สถานอนามัยหรือโรงพยาบาลใกล้บ้านเป็นอีกเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงรองลงมา นั้นเป็นเพราะ อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้และประสบการณ์สูงในการดูแลเด็กเนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุข ส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส และมีความรู้ทางด้านสาธารณสุข ประกอบกับมีความ ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จึงสามารถแนะนำผู้ปกครองให้นำเด็กไข้สูงไปตรวจที่โรงพยาบาลได้ อย่างรวดเร็วก่อนที่จะมีการสูญเสียเด็กขึ้น เพราะ ไข้สูงมากอาจทำให้เด็กหมดสติและอาจเสียชีวิตได้ ซึ่ง ผู้ปกครองบางคนยังขาดความตระหนักในเรื่องนี้

4. ผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัด นครราชสีมา ผู้ศึกษามีประเด็นขออภิปรายผล เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยด้านต่ำ 3 ข้อ มีดังนี้

4.1 เรื่องแนะนำมารดาที่มีบุตรหลานอายุต่ำกว่า 5 ปี นำเด็กปรับวัคซีนตามกำหนดอายุ ที่สถานอนามัยหรือโรงพยาบาลใกล้บ้านเป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นั่นเป็นเพราะ งานควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื่องของการให้วัคซีนป้องกันโรคนั้นเป็นเรื่องที่มีความรู้เฉพาะ ประกอบกับปัญหาการโยกย้ายที่อยู่บ่อยเพื่อฝากผู้ดูแล พี่เลี้ยงเด็ก โรงเรียน ผู้ปกครอง ทำให้ติดตามเด็กมารับวัคซีนได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

4.2 เรื่องให้คำปรึกษาด้านสุขภาพแก่คู่สมรสใหม่, หญิงมีครรภ์หรือหญิงหลังคลอด เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมา นั่นเป็นเพราะ สังคมปัจจุบันต้องแข่งขัน จึงทำให้หญิงตั้งครรภ์หรือหญิงหลังคลอด มักไม่ค่อยอยู่บ้าน โดยต้องทำงานจนกว่าจะคลอดและหลังคลอดส่วนใหญ่ไม่ค่อยหยุดพักผ่อน จึงส่งผลทำให้งานด้านนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเรื่องอื่นๆ

4.3 เรื่องติดตามวิธีการรับประทานอาหารของเด็กที่มีหนักต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเพื่อให้เด็กได้รับสารอาหารอย่างเหมาะสมเป็นเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเพราะ ปัจจุบันพฤติกรรมบริโภคอาหารเปลี่ยนไป พ่อผู้ปกครอง ไม่ค่อยมีเวลาทำอาหารให้ลูกกินเอง ส่วนใหญ่จะเป็นอาหารสำเร็จรูป เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ประกอบกับ ปัญหาการประกอบอาหาร การเอาใจเด็กจนเสียนิสัย ส่งผลทำให้อาหารที่มีประโยชน์ไม่ได้รับความสนใจจากเด็ก และไม่บังคับให้กินอาหารที่มีประโยชน์ จึงทำให้เรื่องนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบล ตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาดังนี้

1. ควรให้มีการขยายแนวความคิดที่ดี ออกไปสู่คนรุ่นหลังที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป อาจต้องนำแนวคิดของการเป็นอาสาสมัครเพื่อสังคม เข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้ที่จะทำสิ่งดีๆ เพื่อผู้อื่นและสังคม ซึ่งการเป็นอาสาสมัครจัดเป็นตัวอย่งที่ดีของสังคม

2. การเข้ามาเป็นอาสาสมัครนั้น อสม.ควรได้รับการกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการเป็นอาสาสมัคร โดยมีได้หวังผลตอบแทนในการทำงานที่เป็นเงิน หรือวัตถุ แต่ควรให้ความสำคัญด้านจิตใจ เช่น ด้านความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับ และลักษณะของงานที่ใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์

3. การสนับสนุนทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอสม. และแหล่งให้การสนับสนุนควรมีความเกี่ยวข้องกัน จึงควรสนับสนุนรูปแบบการดำเนินงานสาธารณสุขในชุมชน โดยให้มีการทำแผนของชุมชนที่ได้จากการทำประชาคมสุขภาพของชุมชน

4. การพัฒนาอสม.ให้ชุมชนยอมรับ ควรปรับกระบวนการทัศนในการทำงานสาธารณสุขมูลฐานของอสม. ให้สอดคล้องกับแผนสาธารณสุขในทศวรรษใหม่ โดย ประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และสามารถนำประเด็นสุขภาพของชุมชน เข้าไปปรึกษาในที่ประชุมประชาคมสุขภาพของหมู่บ้านได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตการศึกษาในพื้นที่อื่น ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้ได้มีผลการศึกษาย่างกว้างขวางเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงในการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ศึกษาความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนา เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

3. พัฒนาการศึกษารูปแบบอื่น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนา
เพิ่มเติมผลการศึกษาเพื่อพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *สุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2563*. สำนักงานคณะกรรมการการ
สาธารณสุขมูลฐาน.กรุงเทพมหานคร : องค์การทหารผ่านศึก.
- เบญจา ยอดดำเนิน. (2561). *รายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข
โครงการลำปาง. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ. (2563). *คู่มืออาสาสมัครสาธารณสุข. สมุทรปราการ :*
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ
- สำเริง แหยมกระโทก และรุจิรา มังคละศิริ. (2560). *คู่มือการดำเนินงานศูนย์สุขภาพชุมชน.
นครราชสีมา : โชนาเจริญมาร์เก็ตติ้ง,*
- โสภณ รัตนนัย. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อบรรลุ
จุดมุ่งหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าในเขตชนบท จังหวัดสมุทรสาคร. ม.ป.ท.,*
- Likert , Rensis. , (1967). *The Human Organization : It's Management and Values.* New
York :Mc Graw – Hill.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introduction Analysis.* Tokyo : John Wedtherhill
Inc..